

HOCAMIZ PROF. DR. NEVZAT YALÇINTAŞ

Ahmet M. GÖKÇEN*

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesini bitirerek 1968 yılının başında hemen askere gitmiş ve 1970 yılının başında da terhis olmuş, sivil hayata dönmüştüm. İş aramak gayesiyle birkaç aylık hazırlıktan sonra çeşitli müfettişlik imtihanlarına ve bu arada Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Sosyal Planlama Dairesinin (SPD) Uzman Yardımcılığı sınavına girmiştim. Girdiğim bir kısım kuruluşlara ait müfettişliklerle birlikte DPT'nin yazılı sınavını da kazanmıştım. Bu kuruluşlar arasında mali olanakları daha iyi olan bankalar da bulunmasına rağmen, kısmen akademik çalışmaların da yapıldığı DPT'yi tercih etmiştim. Çünkü hedefim başta mezun olduğum okul olmak üzere bir üniversitede asistan olarak görev almaktı. O açıdan tereddütsüz SPD'deki görevi tercih etmiş ve 1970 yılının sonbaharında göreve başlamıştım. Rahmetli Turgut Özal'ın Müsteşarlığı idaresinde, Devlet Planlama Teşkilatının hem Kamu İdaresi içinde ve hem de kamu oyununda ayrı bir önemi ve yeri bulunmaktaydı. Toplum ve devlet yönetimi üzerindeki etkinliği oldukça fazlaydı. Kamu sektörü için gerçek emredici ve özel sektör içinde özendirici ve yönlendirici etkin bir fonksiyonu bulunmaktaydı. DPT'nin bir çok biriminde oldukça iyi yetişmiş uzman ve idareci kadrosu mevcuttu.

DPT'nin o zamanki yapılaşması içinde, destek birimleri ile birlikte, planlama faaliyetlerini yürüten iki önemli daireden birisi İktisadi Planlama Dairesi, diğeri de Sosyal Planlama Dairesi idi. İktisadi Planlama Dairesi Türk toplumunun ekonomik kalkınma ve gelişmesinin planlanması ve şekillenmesinden sorumlu bir daire idi. Toplumumuzun sosyal ve kültürel yapısının şekillenmesinden ve yönlendirilip

gelişmesinin planlanmasından, dolayısı ile toplumumuzun yaşama ve çalışma normlarının tespiti ve gelecekte alacağı yeni boyutların neler olacağından sorumlu olan Planlama Dairesi ise Sosyal Planlama Dairesi idi. Bu açılardan SPD'nin yüklenmiş olduğu fonksiyonlar ve görevler toplumumuzun geleceği yönünden büyük öneme haizdi. Ben bu göreve başladığımda ise Prof. Dr. Yalçintaş Sosyal Planlama Dairesinin başkanıydı. Daire Başkanımız olan Prof. Yalçintaş bütün bu görevlerin koordinasyonundan, karar ve icrasından sorumlu bir görev yüklenmişti. Bir başka mühim görevi de eğitim, kültür, insan gücü ve istihdam, çalışma hayatı, yerleşim ve şehirleşme vs. gibi bütün sosyal konularda T.C. Hükümetine danışmanlık yapmaktı. Türkiye'deki sosyal değişmelerin oldukça hızlı olduğu bir dönemde bu görevlerin ayrı bir önemi bulunmaktaydı.

Daire Başkanımız beni SPD İstihdam ve insan gücü birimine atamıştı. Birimler o tarihte sektör olarak adlandırılmaktaydı. İstihdam ve İnsan gücü sektörü ise SPD'nin en önde gelen sektörlerinin başında geliyordu. Gerek benimde içinde bulunduğum istihdam ve insan gücü sektörü ve gerekse diğer sektörlerdeki çalışmalar tamamen akademik çalışmalar mahiyetinde idi. Çalışmaların yapılması, yönlendirilmesi ve kaliteleri üzerinde Daire başkanımız olan sayın Yalçintaş'ın büyük etkisi bulunmaktaydı. Yalçintaş Hoca o kadar yoğun idari görevleri yanında uzman ve yardımcıların, plana esas teşkil edecek, toplumun sosyal ve kültürel değerleri ile ilgili çalışmalar yapması için görev verir, yönlendirir ve teşvik ederdi. Araştırmalarda ortaya çıkan her türlü olumsuzlukların, zorlukların kaldırılması ve aşılması için bizzat devreye girer ve araştırmacıların önünü açardı. Bu gayretler ise çalışanların verimlerinin artmasında etkili olmuştur. Nitekim Prof. Yalçintaş döneminde SPD'inde Planlama faaliyetlerinin yanında toplumumuzun sosyal ve kültürel değerleri ile ilgili çok sayıda araştırmalar da yapılmış ve yayınlanmıştır.

Prof. Yalçintaş'ın döneminde yapılan araştırmalar diğer yıllara göre hem sayıca daha çok ve hem de toplumun bütün kesimlerini ve değerlerini kapsayacak biçimde olmuştur. Ben ve benimle birlikte göreve başlamış diğer uzman yardımcıları bu etkin ve disiplinli çalışma ortamında kısa zamanda müstakil araştırmalar yapabilir hale gelmiştik. Bunda Sayın Yalçintaş Hoca'nın büyük etkisi bulunmaktadır. Daha mesleğimizin başlangıcında Yalçintaş Hoca gibi bir bilim adamı ve

* Prof. Dr., İ.Ü., İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü.

idarecinin yanında çalışmak bizler için bir şans olmuştur. Özellikle benim açımdan bu durum ayrı bir önem taşımaktadır. İktisat Fakültesi'nde öğrencisi olduğum bir hocanın idare ettiği bir dairede çalışmak, yetişme tarzıma daha uygun olmuş ve bu durum daha kolay intibak etmemi sağlamıştır. Nitekim sadece on beş ay gibi kısa bir süre çalıştığım bu kurumda araştırmaya dayanan müstakil bir kaç yayın yapabilmiştim.

1972'nin başlarında İ.Ü. İktisat Fakültesi'ne, Prof. Dr Sabri F. Ülgener'in başkan olduğu İktisat ve Maliye Teorisi Kürsüsü'ne asistan olarak atanmışım. O zamanlar İstanbul Üniversitesinde lisans üstü çalışmaları her fakülte kendisi yürütürdü ve doğrudan doktora programına başlanırdı. Ayrıca, temel iktisat disiplini yanında diğer disiplinlerden de dersler ve seminerler alınması gerekiyordu. Ben de İktisat kürsülerinin dışında Sosyal Siyaset dersini ve seminerini almıştım. Sosyal Siyasetteki seminerlerimiz, bugün rahmetli olan Prof. Orhan Tuna başkanlığında Sosyal Siyaset Kürsüsü mensubu hocalarla birlikte yapılırdı. Öğrencilerin seminer tebliğleri gayet ciddi hazırlanmış olur ve kıyasıya tartışılmalı geçirdi. Orhan Tuna Hoca daha önceden seminer ödevlerini okur, bir çok yerlerinin altını çizer ve çeşitli notlar alarak seminere gelir ve adayın tebliğinden sonra, önce diğer öğrencilere ve daha sonra da diğer hocalara söz verirdi. Tebliğle ilgili tartışmalarda, diğer öğrencilerin ve daha sonra da öğretim üyelerinin değerlendirmelerini dikkate alır, söylenmesi gereken hususların tümünün söylenmesini sağlamaya çalışırdı. Bütün öğrencilerin tartışmalara katılmasını adeta mecbur tutardı. Şayet bir kısım eksikler kalırsa, birazda otoriter bir biçimde, hem tebliği sunana ve hem de tartışmalara katılan diğer öğrencilere ağır tenkitler yapmaya başladığında, Yalçıntaş Hoca bir vesileyle söze girer, biz öğrencilerin daha fazla eleştirilmelerini önlemek için, konunun eksik kalan taraflarını açıklar, ilave edilmesi gereken yönleri dikkate çeker, tartışılan konular hakkında güzel bir özetleme yaparak öğrenciye eksik kalan yönlerle ilgili ödevler verir, Orhan Tuna Hoca'yı başka konulara çeker ve bizleri rahatlatırdı. Bizler bu seminerlerde Orhan Hoca'nın yanında Nevzat Hoca'yı da görünce daha seminerin başında rahatlardık. Çünkü takıldığımız bir yerde veya cevaplandırmakta zorlulukla karşılaştığımız bir anda Nevzat Hoca hemen öğrencinin imdadına yetişir, ona bazı ipuçları vererek öğrencinin ufkunun açılmasını sağlardı. İtiraf etmeliyiz ki, Orhan Tuna Hocanın yürüttüğü bu seminerler oldukça kaliteli ve öğretici geçirdi. Aradan yaklaşık otuz yıllık süre geçmesine rağmen, ben

ve birlikte seminerlere katıldığımız diğer arkadaşlar hala zaman zaman bu seminerleri konuşuruz. Başta Orhan Tuna ve onun yanında Nevzat Yalçıntaş, Nusret Ekin ve diğer Hocaların bu seminer ve tartışmalarda öğrencilerin yetişmesinde özel bir gayretleri olurdu.

Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş iyi bir idareci ve iyi bir bilim adamıdır. İdareciliğini gerek Türkiye içinde ve gerekse yurt dışında kanıtlamıştır. Hem DPT'deki görevinde ve hem de TRT Genel Müdürlüğü görevinde oldukça başarılı olmuştur. Türkiye'de ideolojik tartışmaların çok yoğun olduğu ve TRT'den başka, radyo ve televizyon yayınının olmadığı bir dönemde, TRT Genel Müdürlüğü görevinde bulunmasının ayrı bir önemi bulunmaktadır. Gerek TRT'de, gerekse çeşitli basın organlarında çalışanların ve bir kısım sivil toplum kuruluşlarının devamlı TRT ile meşgul olmaları ve TRT'nin bütün faaliyet ve yayınlarının mercek altına alındığı bir dönemde bu kurumu yönetmenin ne kadar zor olduğunu iyi tahmin edebilmekteyim. Çünkü bütün ideolojik tavır almış taraflar, yayınlarda ve faaliyetlerde kendileri yanında tavır alınmasını sağlamak için, hakkaniyet ölçülerinin dışına çıkarak eleştiri ve söylevlerini olanca güçleriyle devam ettirmektedirler. Yayınlar ne kadar yansız ve objektif olursa olsun, bir kısım kesimlerin hakkaniyet ölçüleri içinde düşünme ve tavır almalarını sağlamak mümkün değildi. Bu gibi ağır şartlar altında Yalçıntaş Hoca bu kurumda Genel Müdürlük yaptı ve ülkenin milli birlik ve bütünlüğünden taviz vermeden, yansız, ama devletin ve milletin yanında olarak başarılı bir dönem geçirdi.

Yalçıntaş Hoca kamu sektöründeki başarılı hizmetleri yanında, özel sektörde ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarında da başarılı danışmanlıklar ve idareciliklerde bulunmuştur. Mesela birlikte yönetim kurulunda görev yaptığımız Aydınlar Ocağı derneğinde uzun yıllar başkanlık görevinde bulunmuş ve bu derneğin amaç ve gayelerine uygun olarak çok güçlü faaliyetler, konferans, toplantı ve seminerler yapılmasını sağlamış, çeşitli yayınlar yaptırmıştır. Aydınlar Ocağı, Türk Devleti ve Milletinin milli birlik ve bütünlük ve bekası yönünde kuruluş amaçları ve hedeflerine uygun olarak faaliyetlerini sürdürmüştür.

Aydınlar Ocağında on yılı aşkın başkanlık yaptığı dönemde, derneğin tüzüğünde yazılı amaç maddesini daima ilke olarak gündemde tutmuş ve bütün faaliyetlerde bu ilkeyi gözetmiştir. Derneğin birlik ve beraberliğini korumuş, dernek faaliyetlerini amaç maddesinin göre organize ederek, her türlü yanlı, dış baskı ve telkinlere karşı

korumuş, özellikle siyasi faaliyet ve görüşlerin üstünde tutmuştur. Nitekim siyasete atılmaya karar verdiği anda yönetim kurulunu toplayarak siyasete atılması dolayısı ile, Aydınlar Ocağı Genel Başkanlığından ayrılması gerektiğini, ne kadar derneği siyaset üstü tutsa dahi, yine de bir kısım çevrelerce, derneğin siyaset içine çekilmekte olduğuna ilişkin eleştiriler yapılabileceğini ve bunların da derneğe zarar verebileceğini söyleyerek yönetimden çekilmiştir. Aydınlar Ocağı yönetiminde gösterdiği başarıyı, görev aldığı daha bir çok dernek ve vakıf yönetimlerinde ve çalışmalarında da göstermiştir. Sayın Yalçıntaş, gerçekten çok sayıda dernek ve vakıfta görev almıştır ve siyaset yaptığı bu dönemde dahi, halen birçoklarında görevini sürdürmektedir. Ancak bütün bu sivil toplum kuruluşlarındaki çalışmalarda temel aldığı husus görev yaptığı kuruluşun amaç ve gayesine uygun faaliyetlerde bulunmaktır. Bu Sayın Yalçıntaş'ın önemli bir özelliğidir. Bunun içindir ki, halen Yalçıntaş Hoca geniş kitleleri etkileyebilmekte ve iltifat görebilmektedir. Çevresinin bu kadar geniş olmasının temelinde hocanın bu özelliği yatmaktadır.

Prof. Yalçıntaş yurt içinde olduğu kadar yurt dışında da görevler almış, bir çok başarıya imza atmıştır. Nitekim İslam Kalkınma Bankası'nda üst düzey görevinde büyük başarılar sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda Türkiye'den birçok bilim adamı ve araştırmacının bu kurumda görev almasını da sağlamıştır.

Prof. Yalçıntaş aynı zamanda bir diplomat gibi çalışmış ve Türkiye'yi dışarıda temsil etmiştir. Türkiye ile Suudi Arabistan arasında, bir kısım Türk vatandaşlarının idamı ile ilgili baş gösteren ihtilafta, Türk Devleti'nin atadığı özel arabulucu olarak Türkiye'yi temsil etmiş ve gayretleri sonucunda ihtilaf, devletimizin istek ve arzuları yönünde çözülebilmiştir.

Yalçıntaş Hoca iyi bir bilim adamıdır. Kitap ve makalelerinde, konferans ve panellerinde ele aldığı konuları açık, berrak, sade bir üslupla, anlaşılır bir biçimde ortaya koymaktadır. Gerek çalışma hayatıyla, gerekse toplumumuzun sosyal yaşantısı ile ilgili çok sayıda eser vermiştir. Bu eserler çeşitli hocaların derslerinde mehz kaynaklar olarak kullanılmaktadır. Yalçıntaş Hoca bütün eserlerinde toplumumuzun güzel ahlâk içinde olması için gayret göstermektedir. Milli değerlerine bağlı, mütedeyyin vatandaş yetiştirmek için üstün çaba göstermesi, Yalçıntaş'ın takdire şayan bir özelliğidir.

Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş, halen bir siyasi partinin İstanbul Milletvekili olarak TBMM'de görev yapmakta ve bir gazetede köşe yazarı olarak günlük makaleler yazmaktadır. İnançları doğrultusunda ve özellikle milli meseleler söz konusu olduğu zamanlarda mensubu olduğu parti yada gazete ile dahi ters düşebilmektedir. Milli meseleleri diğer meselelerin her zaman üstünde tutmasını bilmektedir.

Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş Hoca'ya millet ve devletimize hizmet yolunda daha nice görevler ve saygı değer zarif eşleri Meliha Hanımefendi, çocukları ve torunları ile birlikte uzun ve sıhhatli yıllar dilerim.